

Den 25. april 20177
Kasper Dibbern Petersen (KDP)
Sagsnr.

Tekstil notat

Baggrund

Indsamling af tøj på genbrugsstationerne i Vestforbrændings opland har pågået i en årrække. Hidtil har forskellige NGO'er og private aktører opstillet tøjcontainere til rent og brugbart tøj til genbrug på genbrugsstationerne og forestået den videre sortering og afsætning af det indsamlede tøj, uden økonomisk interaktion parterne imellem.

Der er dog en andel af tøj og øvrige tekstiler som ikke har gensalgspotentiale, men som kan genanvendes i andre sammenhænge, det har den hidtidige håndtering ikke i tilstrækkelig grad taget hånd om. Tekstilerne har i stedet endt sine dage i forbrændingsanlæggene, hvorved ressourcerne ikke er blevet recirkuleret. Som et led i, at få genbrugeligt og genanvendeligt affald ud af containeren til småt brændbart på genbrugsstationerne, har Vestforbrænding af flere omgange fået udført udsorteringer af indholdet af Små Brændbart containeren – Resultaterne fra 2015 og 2016 viser en andel af tekstiler i containeren på mellem 5% og 11%. Typisk er der tale om tekstiler, som borgeren ikke anser som egnet til tøjcontainere af den ene eller anden årsag.

Derudover er tekstiler en affaldsfraktion med positiv økonomi, hvilket er noget atypisk i forhold til den brede vifte af affaldsfraktioner, der håndteres på genbrugsstationerne. Det var derfor sammenholdt med det miljømæssige potentiale en interessant affaldsfraktion for, at kigge nærmere på og blive klogere på.

Forsøgsordning

Juni 2015 påbegyndte Vestforbrænding forsøgsvis indsamling af tekstiler på udvalgte genbrugsstationer i Egedal og Frederikssund kommuner, efterfølgende har flere kommuner koblet sig på, herunder Rødovre Kommune. Forudgående havde gået en dialog med aktører på markedet, hvilket resulterede i en aftaleindgåelse med Folkekirkens Nødhjælp. Hensigten med forsøget var, at skaffe mere indgående viden om fraktionen og dens sammensætning bl.a. via batchkørsler (periodevis udsortering af afgrænset mængde) og besøg hos aftagere hvilket er indlejret i aftalen.

Rent praktisk stiller Folkekirkens Nødhjælp egne containere til rådighed og transporterer de indsamlede tekstiler til deres lager i Viby J. Herfra omlastes tekstilerne og sendes videre til sorteringsanlæg i Belgien. Overordnet set opereres der med følgende overordnede kvalitetsbetegnelser, som anlæggene manuelt sorterer tekstilerne ud fra.

Genbrug

- Tøj til gensalg Europa kvalitet
- Tøj til gensalg Afrika kvalitet. Typisk tøj i mindre god kvalitet.
- Sko til gensalg

Genanvendelse

- Tøj til opkratning. Tøj uegnet til videresalg, benyttes til polstring af eksempelvis bilsæder, isoleringsformål eller til produktion af nye klude.
- Sko uegnet til gensalg. Kan genanvendes i f.eks. sports- og legepladsbelægninger

Dertil kommer en lille andel fejlsorterede emner såsom legetøj, bøjler ol.

Genbrugskvaliteterne opsplittes yderligere i underliggende underkategorier f.eks. sommer børnetøj, herre jeans.

Økonomi

Økonomien for de kommuner der deltager i forsøgsordningen, er omkostningsneutral og inkluderer udgifter til indsamlingsmateriel, indsamlingen fra genbrugsstationerne, håndtering og omlastning af tekstilerne samt transport til sorteringsanlæg og efterfølgende afsætning. Der spares dog forbrændingsafgiften for alt det tekstilaffald det lykkedes, at indsamle via de opstillede tekstilcontainere.

Potentiale og indsamlede mængder

I 2016 blev der samlet set indsamlet 150 tons tekstiler på genbrugsstationerne i forsøgsordningen, der er dog stadig et stykke vej op til det estimerede potentiale for Vestforbrændings opland, som på baggrund af rapport fra Nordisk Ministerråd (2015) vurderes til, at være et sted mellem 3.900-5.000 tons pr. år, hvoraf ca. halvdelen sandsynligvis jf. rapporten i dag forbrændes.

Perspektiver fremover

Med udgangspunkt i de erfaringer som Vestforbrænding har draget i forsøgsperioden, vil vi i løbet af 2017 konkurrenceudsætte tekstilfraktionen med henblik på indgåelse af ny aftale. Det er hensigten, at udbrede fraktionen til en decideret ordning og implementere denne på alle genbrugsstationerne.

Derudover har Vestforbrændings bestyrelse godkendt en investering i et robotsorteringsanlæg til den brændbare storskraldsfraktion. Udbuddet i forbindelse med dette er under udarbejdelse og forventes, at udmunde i et anlæg, der kan frasortere genanvendelige fraktioner ud af affaldet, som før blot har gået til forbrænding. De sorteringsforsøg der forudgående er udført på fraktionen, viser betydelige andele af tekstiler, der således kan tages ud af affaldsstrømmen og sendes til genanvendelse.

Sammenfatning

Tekstilproduktion er globalt set den 4. største kilde til forurening, derudover følger der et enormt ressourcebehov med produktionen af tekstiler f.eks. benyttes der i omegnen af 1.400 liter vand blot til, at producere én enkelt t-shirt (Miljøstyrelsen, 2014). Fraktionen er derfor ganske naturligt i stærkt fokus både i Danmark bl.a. med regeringens "Danmark uden Affald II" – strategi for affaldsforebyggelse og på EU-plan med Europa Parlamentets netop vedtagne ændringsforslag til den cirkulære pakke hvor det er stillet i udsigt, at medlemslandene inden 2020 skal have separat indsamling af tekstiler.

Set i lyset af de positive miljømæssige og økonomiske aspekter omkring genbrug og genanvendelse af tekstiler, giver det god mening, at udbrede ordninger der kan sikre en større indsamlet mængde og derved få recirkuleret ressourcerne bundet i affaldet. Samtidig vil ordninger for dette, hjælpe kommunerne på vej med, at nå de på sigt opstillede EU-mål for kommunalt indsamlet affald (70% i 2030). Det er dog af stor vigtighed, at der er tale om genbrug og genanvendelse af hele tekstilfraktionen og ikke blot tøj med gensalgsværdi.